

Київ, 29.07.2016

ЕКСПЕРТИ ОБГОВОРИЛИ ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ПРОБЛЕМИ ТРИВАЛОГО ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ В УКРАЇНІ

28.07.2016 адвокати та представники громадських організацій обговорили результати дослідження Фондації «Відкритий Діалог», проведеного під егідою Асоціації правників України, під назвою *«Надмірна тривалість тримання під вартою в Україні у зв'язку з порушенням розумних строків кримінального провадження»*. Проект реалізовується в рамках гранту Нідерландської організації наукових досліджень (NWO).

Учасниками Круглого столу були адвокати та представники юридичних фірм «Алексєєв, Боярчуков та партнери», Sayenko Kharenko, «Аріо Кепітал Груп»; члени Асоціації правників України; представники правозахисних організацій «Харківська правозахисна група», «Вектор прав людини», «Центр інформації про права людини»; менеджери та аналітики громадських організацій «Товариство захисту сім'ї та особистості», «Лабораторія законодавчих ініціатив», «Українська команда реформаторів»; представник Міністерства юстиції; а також прокурор Генеральної прокуратури України.

У своєму виступі аналітик Фондації «Відкритий Діалог» **Катерина Савченко** звернула увагу учасників на невтішну статистику. Зростає кількість кримінальних справ, які розглядаються судами понад 6 місяців. При цьому майже 1000 осіб утримуються в СІЗО понад 1 рік. Для ілюстрації проблеми аналітик навела декілька прикладів із розглянутих у дослідженні 18 справ, по яких осіб тримали або тримають в СІЗО протягом 4-7 років, завдаючи тортур чи психологічного тиску.

Були перелічені організаційні недоліки у роботі судів, які спричиняють порушення розумних строків розгляду справ (тривалі перерви, неявка учасників процесу, не доставка обвинувачених із СІЗО, перевантаження суддів, відсутність складу суду тощо). *«Проте це лише технічні фактори. Натомість ключовими чинниками є обвинувальний ухил у роботі суддів і негласний обов'язок прокурора за будь-яку ціну добиватися обвинувального вироку. Показово, що прокурори менш ніж у 1% випадків відмовляються від обвинувачення, а частка виправдувальних вироків становить 0,32%»* – підкреслює Катерина Савченко.

Про це більш детально, посилаючись на власну практику, розповів адвокат і член Асоціації правників України **Сергій Кишенько**. Він наголосив, що суди не завжди дотримуються принципу змагальності при розгляді клопотань прокурора про взяття під варту або продовження строку тримання під вартою. Крім того, поширеною є практика, коли прокурори не лише оскаржують виправдувальні вирoki, а ще й відкривають кримінальні провадження проти суддів за винесення таких вироків. За словами адвоката, це сприяє обвинувальному ухилу у роботі судів.

Також Сергій Кишенько повідомив, що однією з рекомендацій дослідження є введення у КПК положення, яке б забороняло керівникам місцевих прокуратур притягати прокурорів до дисциплінарної відповідальності за використання права відмовитись від направлення справи до суду або відмовитись від обвинувачення (у разі відсутності доказів вини).

Натомість прокурор Генеральної прокуратури України **Валентина Коннова** зазначила, що підтримка державного обвинувачення – це основна функція прокурора, а тому відмови від обвинувачення ставитимуть під сумнів сенс існування інституту прокуратури. Цим викликана і можливість дисциплінарних санкцій за прийняття таких рішень. При цьому Коннова підкреслила, що процесуальна незалежність прокурора гарантована. Крім того, прокурор зазначила, що поведінка підсудного також може спричинити затягування справ; що стосується недоставки обвинувачених із СІЗО, то часто причина є банальною – відсутність пального.

Заступник директора «Харківської правозахисної групи» **Олександр Павличенко** звернув увагу на те, що Україна так і не виконала багато рішень ЄСПЛ щодо порушення права на розумні строки судового розгляду.

Присутні на заході **адвокати** підкреслили, що важливим питанням є те, як саме донести до державних органів рекомендації дослідження та втілити їх. **Мирослав Лаврінок**, Перший заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги при Міністерстві юстиції, висловив пропозицію оформити окремі рекомендації у вигляді проектів змін до законодавства. Координатор проекту **Енджей Череп** поділився успішним досвідом адвокати реформ, який має Фондація «Відкритий Діалог» (зокрема, просування реформи Інтерполу). За його словами, цей досвід може допомогти і в боротьбі за реалізацію рекомендацій щодо вирішення проблеми тривалого тримання під вартою в Україні.

Представник Фондації «Відкритий Діалог» **Агнешка Пясецька** розповіла учасникам про свою участь у проектах з реформи правосуддя в Україні, підкресливши факт закритості органів прокуратури та відсутність політичної волі для їх реформування.

З урахуванням коментарів та пропозицій учасників заходу, автори внесуть відповідні доповнення у дослідження, після чого у серпні 2016 року представлять громадськості фінальний звіт.

Для отримання більш детальної інформації, будь ласка, звертайтеся:

Ігор Савченко – igor.savchenko@odfoundation.eu

Енджей Череп – jedrzej.czerep@odfoundation.eu

Фондація «Відкритий Діалог»